

ΤΟ ΚΗΡΥΓΜΑ ΤΗΣ ΚΥΡΙΑΚΗΣ

Άριθμός 25

ΚΥΡΙΑΚΗ Δ' ΜΑΤΘΑΙΟΥ

28-06-2026

Συνεχίζουμε τήν αναφορά μας, ἀδελφοί μου, στους ὑπόλοιπους «τύπους» καί στίς «εἰκόνες» τῆς Παλαιᾶς Διαθήκης, πού προτυπώνουν γεγονότα τῆς Καινῆς Διαθήκης. Ἔχουν σχέση μέ τόν χριστιανικό Ναό, διότι ἀπεικονίζονται στίς τοιχογραφίες του.

ιβ) Τό ὄραμα τοῦ Ἰεζεκιήλ μέ τήν συναρμολόγηση καί νεκρανάσταση τῶν ξηρῶν ὀστέων. Αὐτό εἶναι τύπος τῆς ἀναστάσεως τῶν νεκρῶν, κατά τήν Δευτέρα Παρουσία τοῦ Κυρίου. «Καί ἐγένετο ἐπ' ἐμέ χεῖρ Κυρίου, καί ἐξήγαγέ με ἐν πνεύματι Κύριος καί ἔθηκέ με ἐν μέσῳ τοῦ πεδίου, καί τοῦτο ἦν μεστόν ὀστέων ἀνθρωπίνων» (Ἰεζεκ. 37, 1). Ὁ Δανιήλ στό λάκκο τῶν λεόντων γίνεται προτύπωση τῶν Ἁγίων Μαρτύρων (Δαν. 31 Βηλ. καί Δράκων). Οἱ τρεῖς παῖδες, Σεδράχ, Μισάχ καί Ἀβδεναγώ, στό καμίνι, γίνονται τύποι τῶν Μαρτύρων, οἱ ὅποιοι «διά πυρός καί σιδήρου» ἐμαρτύρησαν (Δαν. 3,23). Τέλος, ὁ Προφήτης Ἰωνᾶς, τριήμερος στό κῆτος εἶναι σύμβολο τῆς τριημέρου ταφῆς τοῦ Κυρίου, τό δέ κῆτος, στενόμακρο, προτυπώνει τόν «ἀρχέκακον ὄφιν» (Ἰωνᾶ 2, 1).

Καινή Διαθήκη: Στήν Καινή Διαθήκη ὁ Λόγος τοῦ Θεοῦ γίνεται «σάρξ», ἀποκαλύπτεται πραγματικά καί ὄχι συμβολικά. Αὐτό, ὅμως, δέν καταργεῖ τόν συμβολικό λόγο τῆς Γραφῆς. Ὁ Ἰησοῦς Χριστός μιᾶ «ἐν παραβολαῖς» καί ἡ Ἐκκλησία διατυπώνεται «ἐν εἰκόνι», παρουσιάζεται δέ ὡς «φυτεία», «οἰκοδομή», «στῦλος τῆς ἀληθείας» ἢ ὡς «οὐράνιος Ἱερουσαλήμ». Πέραν τούτων ἡ προσκύνηση τῶν μάγων (Ματθ. 2,11) εἶναι τύπος ἐκείνων πού θά προσέλθουν ἀπό τόν ἐθνικό κόσμο στόν Χριστιανισμό. Τό θαῦμα ἐν Κανᾶ εἶναι εἰκόνα τῆς Θείας Μεταλήψεως (Ἰωάν. 2,1-3). Ὁ Κύριλλος Ἱεροσολύμων, μέ ἀπορία, ἐρωτᾶ: «Τό ὕδωρ ποτέ εἰς οἶνον μεταβέβληκεν οἰκείῳ αἵματι, ἐν Κανᾶ τῆς Γαλιλαίας, καί οὐκ ἀξιόπιστός ἐστιν οἶνον μεταβαλὼν εἰς Αἷμα;» (Κατηχ. Δ', 2 Migne 33 1097). Τό θαῦμα τοῦ χορτασμοῦ τῶν πεντακισχιλίων μέ πέντε

ἄρτους εἶναι τύπος θρέψεως τῆς ψυχῆς ἀπό τήν Δεσποτική σάρκα (Ματθ. 14,20). Ἡ ἀνάστασις τοῦ Λαζάρου εἶναι τύπος τῆς ἀναστάσεως τῶν ψυχῶν κατά τήν Β' Παρουσία τοῦ Κυρίου (Ἰω. 11,44). Ἡ θριαμβευτική εἴσοδος τοῦ Κυρίου στό Ἱεροσόλυμα, τήν Κυριακή τῶν Βαΐων, εἶναι εἰκόνα τῆς μελλοντικῆς δόξας τοῦ Βασιλέως τῶν ὄλων (Ἰω. 12,13). Τόσον οἱ εἰκόνες, τό σύμβολο καί οἱ τύποι τῆς Παλαιᾶς Διαθήκης, ὅσο καί οἱ εἰκόνες τῆς Καινῆς, κάτω ἀπό τό φῶς τῆς ἐνσάρκου παρουσίας τοῦ Υἱοῦ καί Λόγου τοῦ Θεοῦ, βεβαιώνουν, πῶς τό σύμβολο, βιβλικά – θεολογικά δέν ταυτίζεται μέ τήν ἀλληγορία, ἡ ὁποία ἀγνοεῖ τήν ἱστορία καί τήν μεταβάλλει σέ ὑπόθεση. Τό σύμβολο στήν Ἐκκλησία εἶναι ἔντονα ρεαλιστικό καί θεωρεῖται μιά ἐνωμένη πραγματικότητα μέ τήν ἀλήθεια. Πάντως ὅσο πραγματικό καί νά εἶναι ἕνα σύμβολο, ὅσο ἐπιτυχημένα καί ἂν μᾶς μεταδίδει αὐτή τήν ἄλλη πραγματικότητα, σκοπός του δέν εἶναι νά μᾶς ξεδιψάσει, ἀλλά νά μᾶς μεγαλώσει τήν δίψα «Δίδου ἡμῖν ἐκτυπώτερον σου μετασχεῖν ἐν τῇ ἀνεσπέρῳ ἡμέρᾳ τῆς βασιλείας σου» (Κανὼν τοῦ Πάσχα, ῶδῆ θ'). Τότε πού «πᾶσα σκιά καί ἅπας τύπος καί τά νῦν σύμβολα καταπαύσουσι καί καθαροί καθαρῶς τοῦ καθαρῶτατος θύματος αἰωνίως ἐπαπολαύσωμεν» θά προσθέσει ὁ Συμεὼν Θεσσαλονίκης. Ὁ καθηγητής Ἀντουράκης στό ἔργο του (Χριστ. Ζωγραφική), κάνει λόγο γιά τίς βιβλικές παραστάσεις τόσο τῆς Παλαιᾶς, ὅσο καί τῆς Καινῆς Διαθήκης καί ἀναφέρεται σέ κατακόμβες, σαρκοφάγους, παλαιούς ναούς, κ.λ.π.

Η ΕΙΚΟΝΑ. Ὅπως ὅλη ἡ λατρεία, ἔτσι καί ἡ εἰκόνα, εἶναι μιά ἀποκάλυψη τοῦ αἰωνίου μέσα στό χρόνο. Ὁ Μ. Βασίλειος γράφει: «Ὅ,τι ὁ λόγος μεταδίδει διά τῆς ἀκοῆς, ἡ ζωγραφική τό δεικνύει σιωπηρῶς μέ τήν παράστασιν» (PG 31,500). Οἱ εἰκόνες εἶναι πραγματικά σύμβολα τῆς πίστεως, γιὰτί συμβάλλουν στήν κατανόηση τῆς πραγματικότητος πού ἐπιχειροῦν νά ἐκφράσουν, συμβάλλουν στήν φανέρωση τοῦ προσώπου τοῦ Χριστοῦ καί τῶν Ἁγίων, ὡς μελῶν τοῦ σώματός Του (καθ. Τσεδεκίδης). Τό ὄρατό καί τό ἀόρατο, τό ὑλικό καί τό πνευματικό συνενώνονται σέ μιά ἀδιάσπαστη ἐνότητα στίς εἰκόνες (καθ. Βασιλειάδης). Ἡ τιμὴ τῶν εἰκόνων ὀφείλεται στό γεγονός ὅτι τό συμβολιζόμενο πρόσωπο εἶναι, κατά χάριν παρόν στό σύμβολο (εἰκόνα) καί ὅτι τό σύμβολο μετέχει

στή συμβολιζόμενη πραγματικότητα. Γι'αυτό και οί πιστοί μποροῦν νά συναντοῦν καί αἰσθητά τά εἰκονιζόμενα πρόσωπα. Στόχος τῶν εἰκόνων καί τῶν συμβόλων γενικά στήν Ἐκκλησία εἶναι αὐτή ἀκριβῶς ἡ μαρτυρία τῶν ἔργων τῆς σωτηρίας, πού ἔχει ἡ ἔνανθρώπηση τοῦ Χριστοῦ. Ὁ π. Παῦλος Εὐδοκίμωφ γράφει: «Ἡ εἰκόνα εἶναι ἓνα θαῦμα πίστεως. Ὁ γήινος ἄνθρωπος, γίνεται ἄνθρωπος οὐράνιος. Τά μεγαλωμένα μάτια, μέ τό προσηλωμένο βλέμμα, βλέπουν τό ἐπέκεινα. Ἀπό τά λεπτά χεῖλη ἀπουσιάζει κάθε αἰσθησιασμός, ὑπάρχουν γιά νά ψάλλουν τόν αἶνο, νά δέχονται τήν Εὐχαριστία καί νά δίδουν τό φίλημα τῆς εἰρήνης. Ἡ μύτη δέν εἶναι παρὰ μία λεπτότατη καμπύλη, τό μέτωπο πλατύ καί ψηλό, καί ἡ ἐλαφριά παραμόρφωσή του τονίζει τήν κυριαρχία τοῦ στοχασμοῦ. Κάθε ἀνησυχία καί ἀγωνία σβήνουν ἐμπρός στήν ἐσωτερική γαλήνη καί εἰρήνη. Ἡ Ἐκκλησία ὡς θεϊκό παλάτι, εἶναι στολισμένη μέ τίς ἅγιες εἰκόνες. Ἡ ἀγιογραφία μαζί μέ τίς ἄλλες ἱερές τέχνες, συμβάλλει στή εὐπρέπεια τοῦ οἴκου τοῦ Θεοῦ». Ὁ Χριστός, ὡς «κεφαλή τοῦ σώματος τῆς Ἐκκλησίας» (Κολασ. 1,18), ἱστορεῖται στήν κορυφή τοῦ τρούλλου, πού παριστάνει τόν οὐρανό, κατά τόν Συμεών Θεσσαλονίκης. Ζωγραφίζεται, «ὁ Χριστός Παντοκράτωρ», στό ὑψηλότερο μέρος τοῦ ναοῦ, γιατί ἀπ' Αὐτόν ἐκπορεύονται καί ζωοποιοῦνται καί ἀθανατίζονται ὅλα τά μέλη τῆς Ἐκκλησίας, ὅλοι οἱ Ἅγιοι, πού εἰκονίζονται μέσα στό ναό, ἀπό τόν τρούλλο μέχρι τῶν θεμελίων. «Ὁ Παντοκράτωρ Κύριος» ἀπό τό χῶρο αὐτό, εἶναι σάν νά προβάλλει ἀπό τόν οὐρανό, ἐπιβλέποντας τούς ἀνθρώπους. Εἶναι ὁ ἔνανθρωπήσας Λόγος τοῦ Θεοῦ καί, συγχρόνως, Θεός, πού κρατεῖ καί ἐξουσιάζει τά σύμπαντα, ὁ Παντοκράτωρ.

Ἡ συνέχεια, ὅμως, στό ἐπόμενο κήρυγμα, Θεοῦ θέλοντος. **ΑΜΗΝ!**